

Kulturhøjskolen efterår 2025

Kulturhøjskolen i FOF Aarhus er for dig, som er nysgerrig på verden. Den er for dig, som ønsker at dyrke din interesse. Og den er for dig, der er i din bedste alder og ønsker at dyrke din passion i fællesskab med andre.

Kulturhøjskolen er kendt for kvalitet i sit programudbud og har været på banen mange år i Aarhus. Der sættes fokus på det brede og kulturelle program. Den velkvalificerede lærerstab står for undervisning og foredrag, hvor både fagligt indhold og socialt samvær bliver prioriteret højt.

Kulturhøjskolen har sin base i Solsalen, Ingerslevs Boulevard 3, og i Fjordsgade forenings- og fritidshus, N.J. Fjords Gade 2. Natur- og fugleholdene skal naturligvis ud i naturen.

På nogle af fagene kan der forekomme dagsture eller besøg på museer, hvor vi derfor tager et mindre gebyr for deltagelse.

Periode og dagsprogram

Efterårssæsonen 2025 starter i primo september og slutter i primo december.

Dagsprogram:

Se tiderne under hvert enkelt hold.

Mandag-torsdag:

Dagen starter med morgensang, hvorefter der er foredrag og undervisning.

Der er kaffepause ca. kl. 10.30 og frokost ca. kl. 12.00.

Medbring egen madpakke eller benyt muligheden for at købe frokost i café Gaya i fjordsgade forenings- og fritidshus.

Fredag:

Hver fredag mødes alle hold til *fællesfredag*, hvor der er foredrag og/eller musik.

Dørene åbner kl. 9.00, og foredragene afholdes kl. 9.30-11.30.

Historie

v/ Uffe Holmsgaard Eriksen, cand.theol. og ph.d. i kirkehistorie

Det lange århundrede: Grundtvig, Kierkegaard og romantikken

Nogle historikere har argumenteret for, at det 19. århundrede i virkeligheden begynder med den franske revolution i 1789 og slutter med udbruddet af Første Verdenskrig i 1914. I efteråret skal vi gå på opdagelse i de kultur- og idehistoriske strømninger i Danmark i det lange århundrede. Det er en periode, hvor Danmark for alvor udvikler sig til det rige, vi kender i dag. Danmark mister i perioden Norge og siden Sønderjylland. Vi får undervisningspligt og Almueskolen, landbruget reformeres, indbyggerne flytter fra land til by og i 1849 får vi konstitutionelt monarki med et gryende demokrati.

Mandage kl. 09.30-13.30.

Holdnr.: 6060

Undervisningen foregår i

Fjordsgade forenings- og

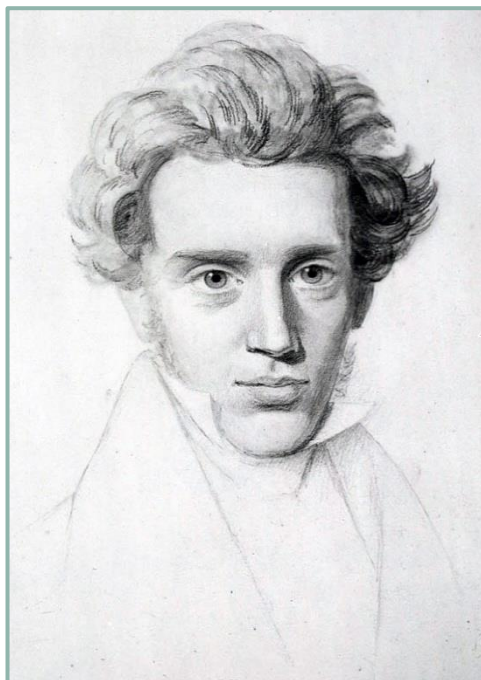
fritidshus, lokale 2.5

I centrum af den første periode står to ivrige samfundsdebattører, begge teologer, N.F.S. Grundtvig (1789–1872) og Søren Kierkegaard (1813–1855). Igennem enorme forfatterskaber forholder de sig til samtiden og især til statskirkens kristendom, som de begge er kritiske overfor. Men så ophører lighederne også. Grundtvig tænker på kollektivet, det danske folk, Kierkegaard på individet, hin enkelte. Deres indflydelse mærkes stadig langt inde i det første kvartal af det 21. århundrede.

Vi skal i forløbet beskæftige os med Grundtvig og Kierkegaard. Anledningen er, at det i 2025 er 200-året for Grundtvigs "mageløse opdagelse", hvor han fik et nyt syn på Bibelen og gudstjenesten. Det er også 170 året for Kierkegaards alt for tidlige død i 1855. Vi skal også strejfe en anden kæmpe fra perioden, H.C. Andersen (1805–1875), og se nærmere på jødefejderne, der kaster et kedeligt skær over det lange århundrede.

Grundtvig i 1831 samtidig med
Englandsrejserne. C.A. Jensen

Den unge Kierkegaard af N.C. Kierkegaard.
1838

Musik

v/ Peter Uldahl, guitarist og cand.mag. i musikvidenskab

Mesterværker

Hvad er det, der gør et musikværk til et *mesterværk*? I dette fag skal vi opleve værker, der enten indfanger deres tid med overbevisende klarhed – eller som bryder med den og peger frem mod noget nyt.

Vi skal lytte til de store og anerkendte mesterværker – dem, der satte retningen for musikkens udvikling og blev stående som forbilleder for generationer af komponister. Fra Palestrinas afklarede renæssancestil og Bachs polyfone mesterskab, til Haydns nysgerrige samtaleform og Mozarts intense følelser og dramatiske dybde. Og ikke mindst Beethovens stærke, formbrydende værker, der sprænger klassikkens rammer og åbner for romantikkens verden.

Men vi skal også dvæle ved de værker, der først blev forstået længe efter de blev skrevet – som Monteverdis nytænkende udtryk eller Vivaldis vitale energi, der i århundreder lå i glemsel. Mesterværker, som senere tiders ører har åbnet sig for, og som i dag fremstår som forud for deres tid.

Vi ser også nærmere på de mesterværker, der vækkede forargelse og debat. Stravinskis *Forårsoffer* (1913) udløste tumult i salen ved sin premiere, og Schönbergs atonale musik blev mødt med både hovedrysten og skandale. Alligevel blev disse værker skelsættende og pegede frem mod nye musikalske landskaber.

Til sidst dykker vi ned i værker, der ikke blot spejler historien – men *skaber* den. Beethoven, døv og kompromisløs, skriver sin 9. symfoni midt i en tid, hvor Europas frihedsidealer er under pres. Sjostakovitj komponerer sin 7. symfoni i det belejrede Leningrad, hvor musikken bliver en form for modstand – og et vidnesbyrd om menneskelig styrke og håb.

Kom med og oplev disse og mange flere fremragende, skelsættende og historieskabende værker, når vi dette efterår skal opleve musikkens mesterværker!

Tirsdage kl. 9.30-13.30.

Holdnr.: 6061

Undervisningen foregår
i Solsalen, Ingerslevs
Boulevard 3.

Musikuddrag vil blive
spillet på anlæg eller live.

Kendskab til noder og
musikteori er ingen
forudsætning.

Kunst

v/ Birgit Bjerre, billedkunstner og forfatter

Mennesket i kunsten

På dette hold tager vi et tematisk blik på billedkunsten. Vi undersøger, hvordan kunst – på tværs af tid og udtryksformer – næsten altid kredser om mennesket og dets tilstedeværelse i verden.

Som kunstner kan jeg ønske at træde lidt i baggrunden og lade andre perspektiver tale – for eksempel naturen eller materialet selv – men mennesket slipper aldrig helt ud af ligningen. Det menneskelige bliver ved med at dukke op.

I løbet af kurset bevæger vi os frem og tilbage i kunsthistorien og ser på værker, der på hver deres måde kredser om store, menneskelige temaer: moderskab, fjendskab, krig, skam, natur og krop. Vi vil se på, hvordan disse emner bliver behandlet kunstnerisk – og hvordan de både forandrer og forbliver de samme gennem tiden.

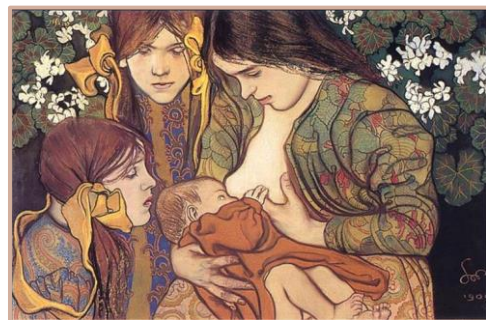
Undervisningen tager udgangspunkt i et professionelt, kunstnerisk blik. Hver gang introducerer jeg et nyt tema og viser konkrete eksempler – både fra kunsthistorien og fra mine egne værker. Vi undersøger, hvordan kunstnerne bygger deres værker op, og hvad deres udgangspunkt har været.

Undervejs lægger jeg op til samtale og diskussion – og jeg håber, I vil dele jeres egne betragtninger og erfaringer. Vi vil også besøge aktuelle udstillinger, og I får et indblik i livet og arbejdet som billedkunstner.

Tirsdage kl. 09.30-13.30.

Holdnr.: 6062

Undervisningen foregår i
Fjordsgade Forenings- og
fritidshus, lokale 2.5.

Glæd dig til at møde vores nye spændende kunstunderviser, Birgit Bjerre.

Birgit er billedkunstner med base i Aarhus og uddannet fra Det Jyske Kunstakademi. Hun har en lang række udstillinger bag sig og er desuden formand for Billedkunstrådet i Aarhus og en del af det kunstnerdrevne fællesskab KH7.

Hun er en engageret og erfaren formidler, der som udøvende kunstner formår at skabe nærværende og reflekterende undervisning.

Litteratur, kultur & filosofi

v/ Nick Bo Madsen, cand.mag. I filosofi og dansk, ekstern lektor på Medievidenskab ved Aarhus Universitet

Centraleuropæisk litteratur, kultur og tænkning – mellem vision og tragedie

Findes Centraleuropa som andet end en fiktion og en drøm?

Det Østrig-ungarske dobbeltmonarki (1867-1918) er det tætteste, vi kommer på Centraleuropa som en historisk-geografisk virkelighed. Både før, under og efter dette virkelige dobbeltmonarki vrirler det imidlertid med visioner, fiktioner, drømme og mareridt om Centraleuropa. Mange af drømmene drømmes på tysk, og så hedder det 'Mitteleuropa'.

Centraleuropa fremhæves som en vision om et rige, der kan bygge bro mellem de forskellige etniciteters kulturelle forskelle som et modsvar til den fremherskende europæiske nationalisme. Der er dog også forfattere, som skildrer denne orden som en illusion, der gemmer på et kaotisk og chauvinistisk Babylon, hvis tragiske følge er krigen. Og krigen(e) kommer og gør Centraleuropa til en slagmark med befolkninger af fordrevne.

Ved begyndelsen af 2. verdenskrig lever den centraleuropæiske drøm videre som længslen efter "Verden af i går" hos Stefan Zweig og andre. Den sidste genkomst af drømmen viste sig i de centraleuropæiske lande, som levede under kommunismens diktatur, og som ønskede at rykke deres land og kultur tættere på Europa.

Spørgsmål til overvejelse: Hvor står drømmen om Centraleuropa i dag?

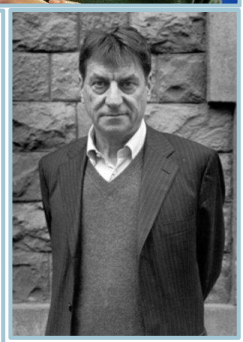
Ud over Zweig vil vi læse Joseph Roth, Ingeborg Bachmann, Milan Kundera, Claudio Magris, Ágota Kristóf, Olga Tokarczuk mfl.

Onsdage kl. 9.30-13.30.

Holdnr.: 6063

Undervisningen foregår i
Fjordsgade forenings- og
fritidshus, lokale 2.5.

Du modtager en læseplan
inden første mødegang.

Natur & Fugle

v/ John Simoni, biolog og naturvejleder

Vejen mod mere natur er lang – er målet indenfor rækkevidde?

Mange bolde holdes i luften, når det gælder spørgsmålet om mere natur: Den Grønne Trepert er iværksat, men mangler at blive udrullet i større skala, og konkrete resultater lader vente på sig. Vores lavvandede kystnære områder har i de senere år vist sig at være i en så dårlig forfatning, at det er næsten ubegribeligt. De første naturnationalparker er tæt på at være klar til indvielse, og forventningerne er høje. Modstanden imod dem er også markant og fylder dagsordenen. I efteråret følger vi udviklingen og besøger flere af de relevante naturområder. Vi stiller spørgsmålet: Kan fugle bruges som indikatorer på succes eller fiasko omkring de store naturprojekter, vi står overfor?

I efterårssæsonen levnes der også plads til at høste af naturen i form af svampe, urter og bær!

Naturen skal opleves derude, og det er primært her, undervisningen kommer til at foregå. Turene vil være tilrettelagt, så vi får mulighed for at bevæge os i naturen og lade os bevæge. Naturen lige nu, fugle og miljøperspektiv vil som altid være det centrale i vores ture. Er du "naturnovice" er der masser af inspiration at hente til oplevelser i naturen. For gengangere er der rig mulighed for fordybelse!

Der arrangeres fælleskørsel i en dertil indrettet naturbus, som ligeledes danner rammen om undervisningen. Enkelte undervisningsdage opsøger vi mere "eksotiske" naturområder i længere afstand fra Århus.

Onsdage kl. 9.30-14.30.

Holdnr.: 6094

eller

Torsdage kl. 9.30-14.30.

Holdnr.: 6095

Bemærk venligst:

På holdet skal der betales et bidrag for fælleskørsel i naturbussen.

Beløbet er kr. 1.000.- og gælder for kørsel hele sæsonen.

Samfund & Horisont

v/ Christian Egander Skov, historiker og ph.d.

Mellemøstens verden og verden i Mellemøsten

Kulturen og civilisationens vugge stod i Mellemøsten, men de seneste mange år er det først og fremmest begreber som uro, krig, fanatisme og ulykke, vi forbinder med regionen. Særligt på grund af sine rige oliereserver har Mellemøsten var i centrum af den internationale politik siden 1970'erne. Europæere, russere og amerikanere har stredes om adgang til ressourcerne, mens diverse socialistiske, nationalistiske og senest også islamistiske vækkelser har forsøgt at sætte deres præg på samfund og politik.

torsdage kl. 10.00-14.00.
Holdnr.: 6066

Undervisningen foregår i
Solsalen, Ingerslevs
Boulevard 3

Meget af Mellemøstens urolige nutid har med regionens rige fortid at gøre. Fra at være verdens, magtens og kulturens centrum udviklede Mellemøsten sig til et fattigt og tilbagestående område. Skiftende regimer og ideologier har forsøgt at gennemtvinge moderniseringer, hver med sin opskrift. Alle uden udpræget succes. I 2025 er Mellemøsten stadig præget af politiske, religiøse og sekteriske stridigheder, delt på kryds og tværs mellem regionale stormagter og internationale supermagter. Men måske har regionen fremtiden for sig?

Samtidig breder Mellemøsten sig ud over sine grænser, i hvert fald er ikke mindst Europa præget af en stor indvandring, der sætter sit præg på den politiske debat og Europas fremtid.

I dette forløb går vi ind i samfundene, konflikterne, modsætningerne og sammenhængene, som de tager sig ud i 2025. Men vi ser også på de dybe historiske rødder og regionens umådelige kulturelle rigdom.

Fælles fredagsforedrag

Foredragene afholdes i Solsalen på Ingerslevs Boulevard 3, kl. 9.30-11.30. Dørene åbner kl. 9.00.

Vil du have en gæst med til foredrag?

Det er muligt at medbringe gæster til fredagsforedragene. Entreprisen pr. gæst er kr. 100.-

Gæstebillet kan købes ved at ringe til FOF Aarhus på tlf. 8612 2955, i FOF Butikken i H.H. Seedorffs

Stræde 7 eller med MobilePay direkte til foredraget.

5/9: Højlund & Holmsgaard – efterårets farver

Foredragsholder: Ingeborg Højlund, sang og guitar & Uffe Holmsgaard Eriksen, strengeinstrumenter

Duoen Højlund og Holmsgaard gæstede Kulturhøjskolens fredagsforedrag i januar 2025. De vender tilbage fredag d. 5. september for at spille efteråret ind. Koncertforedraget tager udgangspunkt i sensommerens og efterårets sange. Undervejs vil duoens også spille sange fra deres kommende debutalbum, som de har indspillet i løbet af foråret.

Duoens består af Ingeborg Højlund på sang og guitar, og Uffe Holmsgaard på forskellige strengeinstrumenter: guitar, cittern og mandolin. Sammen søger de ned i traditionens muld for at grave skjulte skatte frem til overfladen, og deres perlende arrangementer får gamle sange og ballader til at lyde dugfriske. Kombinationen af rå strengeinstrumenter og vokal klarhed skaber duoens særegne folkemusikalske lyd og inviterer ind i et intenst og intimt rum. Deres repertoire rummer sange, som med enkle ord beskriver tilværelsen, naturen og livet mellem mennesker.

Ingeborg Højlund er sanger og dirigent og har en alsidig baggrund i både rytmisk og klassisk musik. Hun har medvirket som solist med Aarhus Jazz Orchestra, og hun har de seneste år været tilknyttet Aarhus Teater både som sanger, arrangør og dirigent. Ingeborg er til daglig kirkemusiker ved Thorsager, Bregnet og Feldballe kirker på Djursland.

Uffe Holmsgaard er autodidakt spillemand og elsker klangen af strengeinstrumenter. Han har de seneste mange år udforsket musik fra mange områder i Europa, særligt græsk, svensk, norsk og dansk folkemusik. Ved siden af musikken har han forsket i oldkirkens poesi og kirkesang og boet i Sverige, hvor han gik i lære hos en spillemand.

12/9: Krigen i Ukraine indefra og udefra

Foredragsholder: Andrey Kazankov, udenrigskorrespondent hos Weekendavisen

Andrey Kazankov var i Kyiv, da russiske bomber begyndte at ramme den ukrainske hovedstad den 24. februar 2022. Ligesom mange andre eksperter havde han på den ene side forventet et russisk angreb, mens han på den anden side alligevel blev overrasket over omfanget.

I foredraget vil Andrey Kazankov fortælle, hvorfor Vladimir Putin for en gangs skyld satsede alt på ét bræt, ligesom han kommer ind på, hvorfor Ruslands præsident ikke gjorde det under den første mindre krig mod Ukraine i 2014, da det ellers var nemmere at erobre ukrainske territorier.

Kunne vi i Vesten mon have gjort noget for at forhindre krigen? Hvor længe kommer krigen til at vare? Hvordan ender den? Få Andreys svar på disse spørgsmål og find samtidig ud af, hvilke konsekvenser krigen kommer til at få for Ukraine, Rusland og Vesten.

Andrey Kazankov er udenrigskorrespondent hos Weekendavisen, journalist og rejseleder med ekspertise i Rusland, Ukraine og andre tidligere sovjetiske republikker.

19/9: Sommerfuglens Stemme

Foredragsholder: Benjamin Koppel, komponist, musiker og forfatter, moderator: Pernille Anine Sybrandt, programkoordinator i FOF Aarhus

Den anerkendte jazzmusiker og komponist Benjamin Koppel har i de senere år markeret sig som en bemærkelsesværdig stemme i den danske litterære verden. I 2022 romandebuterede han med den stærkt roste og prisbelønnede roman *Annas Sang*, der straks indtog bestsellerlisterne og vandt læsernes hjerter med sin gribende skildring af det 20. århundredes Danmark – set gennem øjnene på den jødiske læge Anna og hendes familie. Romanen blev ikke blot en litterær succes, men også en kulturel begivenhed, som høstede flere priser – heriblandt Læsernes Bogpris.

I efteråret 2024 udkom *Sommerfuglens Stemme* – en selvstændig fortsættelse, hvor Benjamin Koppel endnu en gang åbner døren til Koppelman-familiens rige og komplekse univers. Med både varme og smerte dykker han ned i familiens videre historie, hvor nye generationer forsøger at finde deres plads i verden – præget af arv, traumer, håb og længslen efter at høre til. Det er en roman om at danne familie og skabe forbindelse, om det usynlige, vi bærer med os fra tidligere slægtled, og om musikens evne til at hele og give stemme til det usagte.

Sommerfuglens Stemme har været en litterær og kommerciel succes fra første færd og har siden udgivelsen fastholdt sin plads på landets bestsellerlister. Romanens dybde og sproglige skønhed blev i foråret 2025 anerkendt med en af Danmarks mest prestigefyldte litteraturpriser: De Gyldne Laurbær.

Ved dette foredrag vil Benjamin Koppel fortælle om sit arbejde med romanerne, om overgangen fra musiker til forfatter, og om hvordan fortællinger, musik og historie væves sammen i hans kunstneriske virke. Samtalen modereres af Pernille Anine Sybrandt fra FOF Aarhus og giver publikum mulighed for at komme tættere på forfatteren, musikken og den kreative proces bag de to anmelderroste værker.

26/9: Fra mudderkast til konstruktivdialog

Foredragsholder: Kurt Strand, journalist bl.a. i DR, forfatter til flere bøger om medier, journalistik og politik, 2021-22 fellow på Constructive Institute ved Aarhus Universitet

Skidtspande med sprogets værste og hadske gloser er blevet almindelige i den offentlige debat. Især på techgiganternes platforme, de såkaldt sociale medier, synes der ingen grænser at være. Men vi fortjener bedre end mundhuggeri, mudderkast og oppustede konflikter. Og det kan sagtens være anderledes, pointerer journalist Kurt Strand i debatbogen "Så tal dog ordentligt".

Med afsæt i bogen fortæller han i dette foredrag, hvordan konflikter mellem mennesker ofte bliver skabt med falske modsætninger mellem for eksempel jyder og københavnere. Hvor galt det kan gå, er USA et skræmmende eksempel på. Men er der også gode eksempler, som viser, at den offentlige debat kan blive mere dialogsøgende, konstruktiv og måske endda resultere i bedre løsninger, hvis vi tager opgaven som borgere i et demokratisk samfund alvorligt.

Det begynder nemlig med os selv. Med dig og mig. Og vi to.

3/10: Verden i kaos – Europa i klemme

Foredragsholder: Mogens Lykketoft, tidl. skatte-, finans- og udenrigsminister og tidl. formand for Socialdemokratiet, Folketinget og FN's Generalforsamling

I en verden præget af stigende uro, politisk ustabilitet og geopolitiske magtforskydninger står Europa over for en række komplekse og sammenvævede udfordringer. I dette aktuelle og tankevækkende foredrag vil Mogens Lykketoft give sit perspektiv på, hvordan Europa navigerer i en tid, hvor gamle alliancer svækkes, og nye magtcentre vokser frem.

Særligt vil foredraget dykke ned i konsekvenserne af den tidligere amerikanske præsident Donald Trumps til tider uforudsigelige udenrigspolitik – herunder hans svigt af NATO og igangsættelsen af en global handelskrig – og hvordan disse forhold har rystet den transatlantiske tillid, som Europa historisk har været afhængig af.

Lykketoft sætter desuden fokus på Europas rolle i forhold til en række centrale globale aktører som Kina, Indien, Sydøstasien, Mellemøsten, Afrika, Latinamerika og Canada. Hvordan bør Europa forholde sig til disse regioner, når stormagtsrivaliseringen mellem USA og Kina intensiveres, og når klimaforandringer, migration og økonomisk ulighed skaber nye spændinger?

Et særsomt fokus i foredraget vil være på Europas håndtering af krigen i Ukraine – både i forhold til sikkerhed, solidaritet og energiuafhængighed – samt Danmarks særlige udfordringer i relation til Grønland og det arktiske område, hvor stormagternes interesser i stigende grad krydser hinanden.

Der lægges op til en engageret og reflekterende formiddag, hvor Lykketofts mangeårige erfaringer fra dansk og international politik vil danne grundlag for en dybere forståelse af Europas aktuelle position – og fremtidige muligheder – i en verden i hastig forandring.

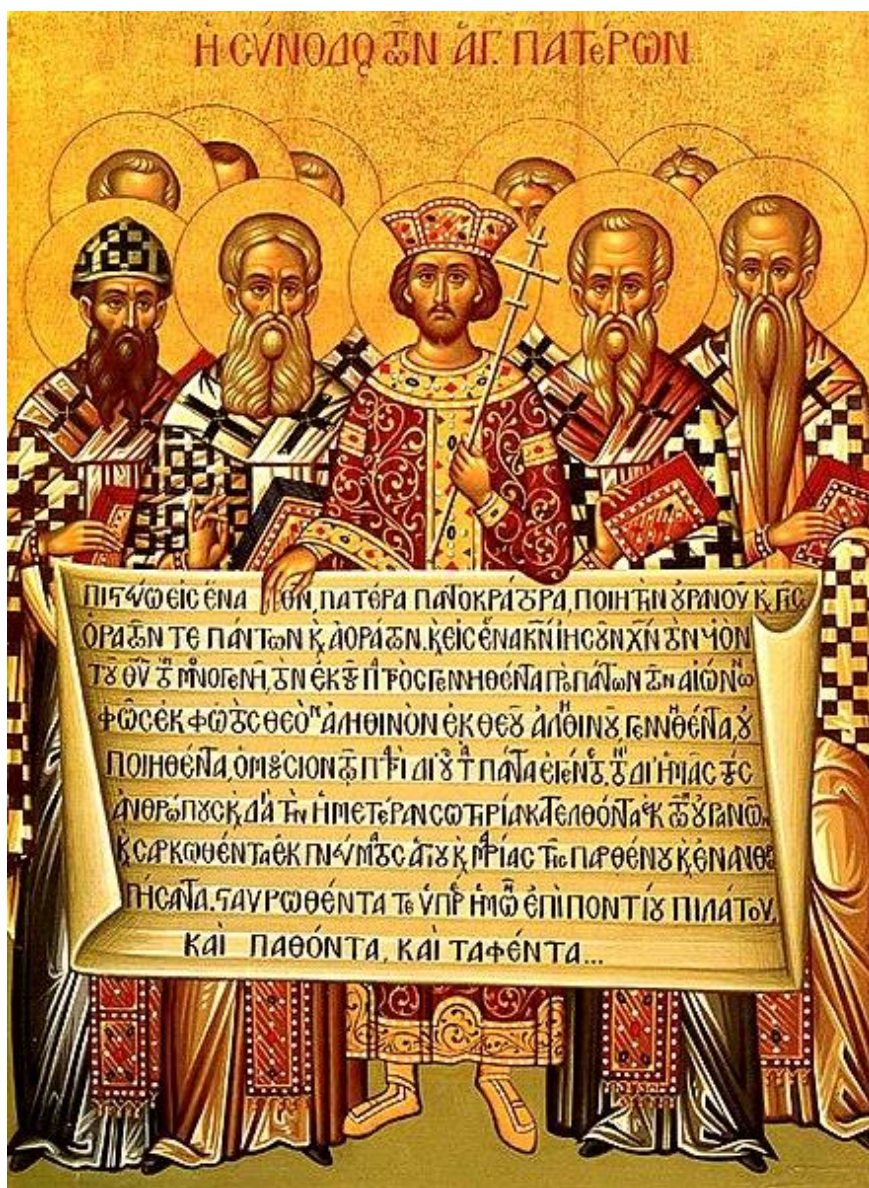

10/10: Kirkemødet i Nikæa

Foredragsholder: Uffe Holmsgaard, cand.theol. og ph.d. i kirkehistorie

Det store kirkemøde i den lilleasiatiske by Nikæa i sommeren 325 er skelsættende i kristendommens historie. Her mødtes biskopper fra hele verden for at diskutere treenigheden. En præst fra Alexandria havde nemlig skabt oprør ved at sige, at Sønnen ikke var af samme væsen som Faderen. Det var en alvorlig sag og et modsvar måtte formuleres. Det blev til kristendommens første trosbekendelse, den nikænske trosbekendelse. Det gik ikke uden voldsomme diskussioner og ørefigner, og mødets resultat var, at kirken nok blev forenet under én fælles trosbekendelse, men at man samtidig lukkede andre ude.

Til foredraget vil jeg stille skarpt på tiden op til, under og efter kirkemødet. Samtidig vil jeg komme ind på bekendelsens 1700-årige historie og spørge, om den stadig kan forene de kristne kirkesamfund i dag.

Billedet er en ikon, der viser kejser Konstantin i midten og de hellige fædre, der var med til kirkemødet. Teksten er den nikænske bekendelse.

24/10: Orbán – hvordan én mand ødelægger Europas demokrati og hvordan det (stadig) kan reddes

Foredragsholder: Vibe Termansen, Østeuropahistoriker, journalist og forfatter til en række bøger om politik og historie i Øst- og Centraleuropa

Opportunist? Kleptokrat? Diktator?

Man behøver faktisk ikke at vælge. Den ungarske premierminister Viktor Orbán kan det hele. One size, fit all.

Siden 2010 har han systematisk, skruppelløst og dygtigt ødelagt demokratiet, retsstaten og menneskerettighederne i Ungarn og dermed i hele EU. Universiteter er blevet smidt ud, ngo'er lukket, den frie presse forfulgt, Priden forbudt, oppositionen kaldt stinkende insekter. Det lugter af fascisme.

Først med Ruslands invasion af Ukraine i 2022 gik det for alvor op for Vesten, at Putin med Ungarn har en trojansk hest i EU og Nato. Da Make Europe Great Again-bevægelsen tog fart i Europa og Trump genvandt magten i USA, blev hovedpinen kun større på vores kontinent.

Det kører for Orbán. Han står stærkt af en selvovervurderende leder af et mindre, økonomisk fejlslagent centraleuropæisk land med en problematisk historie og en uheldig placering på korruptionsindekset at være.

Hvordan er det lykkedes ham? Hvad driver ham? Hvad har han gjort ved Ungarn, hvor ødelæggende er han for Vestens demokrati og den regelbaserede verdensorden, for EU og Nato, hvor nyttig er han for imperiedrømmene i Rusland, USA og Kina?

Og måske vigtigst af alt: Hvordan stopper vi ham?

Foto: Simon Klein-Knudsen

31/10: Aarhus Symfoniorkesters historie

Foredragsholder: Leif V.S. Balthzersen, tidl. Musikchef, Frank Christensen, tidl. solobassist

Aarhus Symfoniorkester kan fejre 90-års fødselsdag i år!

Aarhus Symfoniorkester – eller Aarhus Byorkester, som det hed dengang, blev grundlagt i 1935 som det første landsdelsorkester udenfor hovedstaden (!), og det har altid været en vigtig del af kulturlivet i Aarhus. Orkestret har haft forskellige spillesteder og øvefaciliteter gennem årene, som undertiden har været omtumlede – blandt andet Aarhus Teater, Kongreshuset i Amaliegade, Scala, Stadionhallen, Marselisborghallen, Ridehuset, Gellerupscenen, Risskov Amtsgymnasium, Musikhusets Store Sal, Frichsparken og – siden 2007 – Symfonisk Sal i Musikhuset.

Et symfoniorkester er en spændende og levende kulturorganisation, og Aarhus Symfoniorkesters aktiviteter er meget vidtfavnende: symfonikoncerter, operaforestillinger, balletter, børnekoncerter, lokalcenterkoncerter, filmkoncerter, kammerkoncerter, samarbejder med Det Jyske Musikkonservatorium og Aarhus Musikskole, turneer, festivalkoncerter på Smukfest og Copenhell, radiotransmissioner, CD-indspilninger og meget mere.

Tidligere musikchef Leif V.S. Balthzersen fortæller med billeder og lyd om orkestrets spændende historie, og tidligere solobassist Frank Christensen, der har spillet i Aarhus Symfoniorkester i 42 år (dvs. næsten halvdelen af den tid, orkestret har eksisteret!), fortæller om nogle af sine mange oplevelser i musikkens verden.

7/11: Besat af en samling – længsel efter et forsvindingspunkt

Foredragsholder: Birgit Bjerre, billedkunstner og forfatter

Hvad sker der, når man bliver opslugt af en samling? Når nysgerrigheden tager over, og man forsvinder ind i detaljer, undersøgelser og systematisk jagt på viden?

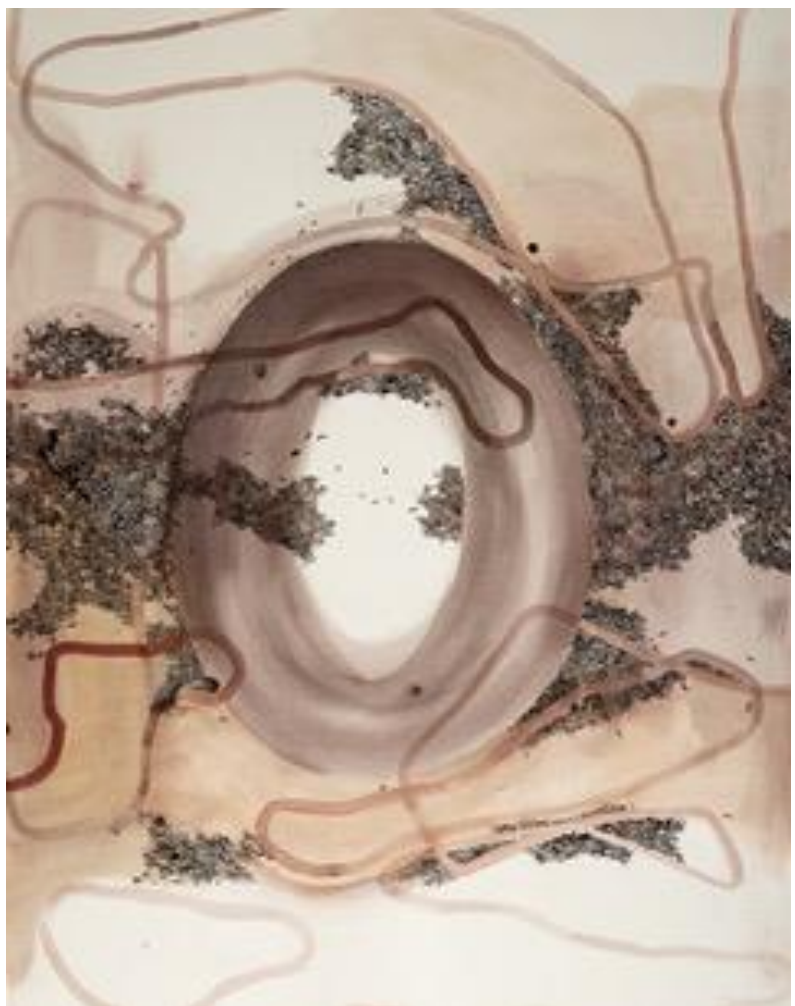
I dette foredrag inviterer Birgit Bjerre os ind i en verden, hvor dyb koncentration og næsten manisk dedikation er drivkraften. Hun deler indsigter fra sit kunstneriske arbejde og forskning – en praksis, der kræver ro, fordybelse og en særlig evne til at blive i processen. Det handler om at se med et uendelighedsblik og skabe i en slags selvvalgt isolation fra støjen udenfor.

Med afsæt i egne værker og sit samarbejde med Naturhistorisk Museum, trækker Bjerre linjer mellem kunstneren og forskeren – og mellem samleren og det, der samles på. Hun er mindre optaget af dyrene i monterne og mere fascineret af menneskene bag: dem med passionen, tålmodigheden og den nørdede vedholdenhed, hun selv spejler sig i.

Foredraget stiller skarpt på fordybelsens vilkår: Kan vi som samfund acceptere, at nogle mennesker har brug for at forsvinde ind i noget? Hvad vinder – og hvad mister – vi, når nogen forsvinder fra verden for at forstå den bedre?

Foto: Jens Peter Engedal

Værk: *Lydfald* (2024), kunstner: Birgit Bjerre

14/11: Kampen om Arktis og Grønland

Foredragsholder: Kristian Hvidtfelt Nielsen, ph.d., lektor og centerleder for Institut for Matematik - Videnskabsstudier

Arktis – det høje nord – har længe været et omstridt område. Allerede før Anden Verdenskrig konkurrerede stormagter om territoriale krav og ressourcer, og Grønland blev en geopolitisk brik, især under krigen, hvor USA etablerede baser på øen. Efter krigen fulgte en arktisk renæssance præget af både afkolonisering, økonomisk udvikling og Den Kolde Krigs stormagtsrivalisering.

I dag er Grønland igen i centrum for et højdramatisk storpolitisk spil, hvor råstofudvinding, klimaforandringer og stormagtsinteresser skaber nye spændinger.

I foredraget belyser jeg centrale historiske begivenheder i kampen om Arktis og Grønland.

21/11: "Jeg forsøger, derfor er jeg" – essayet som litterær form og livsfilosofi

Foredragsholder: Nick Bo Madsen, cand.mag. i filosofi og dansk, ekstern lektor på Medievidenskab ved Aarhus Universitet

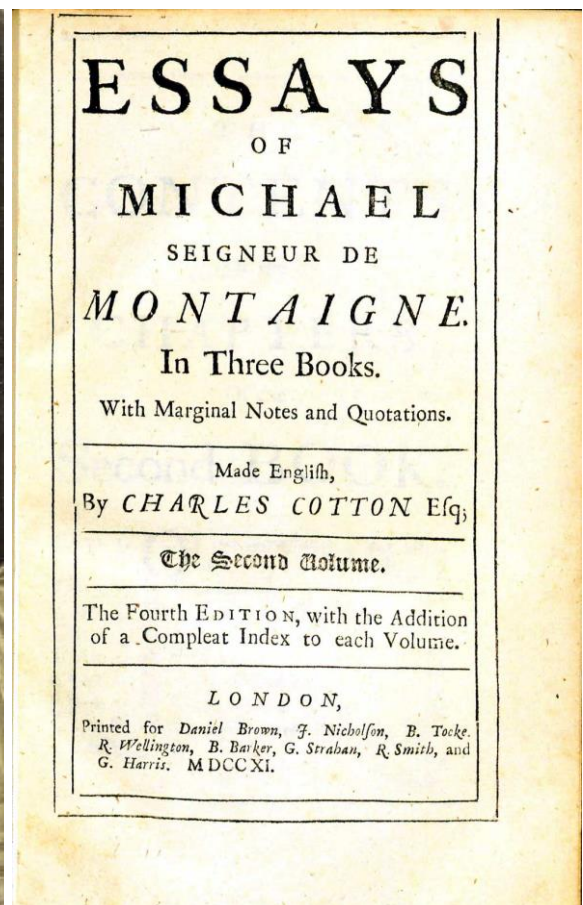
Den franske renæssancehumanist Michel de Montaigne (1533-1592) regnes for ophavsmanden til essayet som litterær form. Det var i denne form han udtrykte sine tanker om alskens fænomener og ligeledes reflekterede over sin egen eksistens. Det særlige ved essayet er netop, at tankerne om dette og hint har sit udgangs- og omdrejningspunkt i den personlige sansning, refleksion og erfaring.

Foredraget giver en introduktion til Montaignes liv, tænkning og samtid. Hans udvikling af essayet som tankeform kan ses som et modsvar til det barbari, som renæssancen havde udviklet sig til i samtidens blodige religionskrige. Over for dette scenarie viser hans essays en hyldest til det mangfoldige og uperfekte liv præget af tolerance og nysgerrighed frem for fordomsfuldhed og troen på universelle sandheder.

I foredragets sidste del vil vi kaste et blik på nogle af de senere store essayister for at se, hvordan de bruger og nytænker genren. Dette leder os afslutningsvis til spørgsmålet: Er der noget ved essayet som tankeform og livsindstilling, der kan hjælpe os med at navigere samt bevare håb og humør i vores aktuelle virkelighed med dens dystre scenarier?

Portræt af Montaigne 1570'erne

28/11: Juletur & jubilæum i Fredericia

Turleder: Uffe Holmsgaard Eriksen

Den 15. december 2025 fylder Fredericia 375 år – og det skal vi fejre sammen! Tag med på en stemningsfuld heldagsudflugt til den historiske fæstningsby, der med sine gamle volde og særlige fortid rummer langt mere, end man måske lige tror.

Fredericia blev grundlagt som fæstning og fristad af Frederik d. 3., og byen har siden haft en særlig rolle i Danmarkshistorien – blandt andet som et sted, hvor religiøse minoriteter fandt ly og frihed. På vores tur dykker vi ned i byens fascinerende historie, går på opdagelse ved voldanlægget og får fortællinger om livet i denne unikke, brobyggende by mellem Jylland og Fyn.

Men det bliver ikke kun historisk – vi skal også forkæle smagsløgene med en lækker julemenu på en af byens hyggelige restauranter. Og undervejs i bussen synger vi selvfølgelig julens dejligste fællessange – for hvad er en decemberudflugt uden lidt julesang og vinterstemning?

Program og praktisk info følger senere, men én ting er sikkert: Det bliver en dag fyldt med oplevelser, fællesskab og julestemning.

5/12: På Tomandshånd

Foredragsholder: Kirsten Olesen, skuespiller

Kirsten Olesen har i årtier været en af dansk scenekunsts helt store skikkelser. Hun blev uddannet på Odense Teaters elevskole i 1971, og siden 1979 har hun været en fast del af ensemblet på Det Kongelige Teater, hvor hun har givet liv til et utal af markante og mindeværdige roller. Hun har også sat sit præg på film og tv – ikke mindst som den folkekære Agnes Jensen i *Matador*.

I foredraget *På Tomandshånd med Kirsten Olesen* inviterer hun publikum med ind bag scenetæppet – både billedligt og bogstaveligt. Hun fortæller ærligt og nærværende om sit liv som skuespiller, om vejen til Det Kgl. Teater, og om hvordan en løs tanke blev til et helt liv med scenekunst.

Med lune og eftertanke deler hun historier om sine største roller, sine personlige højdepunkter og de erfaringer, der har formet hende både som kunstner og menneske. Publikum får blandt andet indblik i, hvordan hun fik rollen som Agnes, og hvad den har betydet for hende gennem årene.

Undervejs i foredraget bliver der også mulighed for at stille spørgsmål og gå i dialog med Kirsten Olesen – i en åbenhjertig og intim samtale med en af vores mest karismatiske og respekterede skuespillere.

